

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

น้ำมันเชื้อเพลิงเป็นพลังงานที่มีความสำคัญมากในประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตรกรรมรวมทั้งใช้ในชีวิตประจำวัน แต่จากสถานการณ์ราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจและการดำรงชีวิตของประชาชนในประเทศไทยเป็นอย่างมาก จากข้อมูลสถานการณ์พลังงานไทยปี 2548 ปี 2549 และแนวโน้มปี 2550 ของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน พบว่าอัตราการใช้การผลิตและการนำเข้าพลังงานเชิงพาณิชย์มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังงานที่ได้จากน้ำมัน ในปี 2548 ประเทศไทยนำเข้าน้ำมันดิบคิดเป็นเงิน 644,933 ล้านบาท ในปี 2549 ประเทศไทยนำเข้าน้ำมันดิบคิดเป็นเงิน 749,785 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 16.3% เนื่องจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกทรงตัวอยู่ในระดับสูง โดยปรับตัวจากปี 2548 เฉลี่ย 52.57 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล เป็น 58.30 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล ในปี 2549 ซึ่งคาดการณ์ว่าในปี 2550 ราคาน้ำมันดิบจะมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและคาดว่าประเทศไทยจะนำเข้าน้ำมันดิบคิดเป็นเงิน 762,531.35 ล้านบาท (สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน, 2550 : ออนไลน์)

จากสถานการณ์ดังกล่าว รัฐบาลได้พยายามให้ความช่วยเหลือได้หลาย ๆ ด้าน เช่น การตั้งกองทุนน้ำมัน และวางแผนการปรับขึ้นราคาน้ำมันในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป นอกจากนี้ได้สนับสนุนให้ใช้น้ำมันแก๊สโซฮอล์ ที่เกิดจากแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงเล็งเห็นความทุกข์ยากของประชาชนเนื่องจากราคาน้ำมันที่พุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันน้ำมันแก๊สโซฮอล์ ผลิตโดยการผสมระหว่าง เอทานอล หรือที่เรียกว่า เอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl Alcohol) ซึ่งเป็น แอลกอฮอล์ บริสุทธิ์ 99.5% ผสมกับน้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่วออกเทน 91 (ชนิดที่มีคุณสมบัติบางตัวต่างจากเบนซิน 91 ที่จำหน่ายอยู่ในปัจจุบัน) ในอัตราส่วนเบนซิน 9 ส่วน เอทานอล 1 ส่วน จะได้เป็นน้ำมันแก๊สโซฮอล์ ซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรฐานที่กำหนด และสามารถใช้ทดแทนน้ำมันเบนซิน 95 ธรรมดาได้ ตามข้อกำหนดของ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน สามารถใช้ได้กับรถยนต์ทุกรุ่นที่มีระบบเชื้อเพลิงแบบหัวฉีด ซึ่งผลของการใช้น้ำมันแก๊สโซฮอล์จะทำให้ประเทศประหยัดการนำเข้าน้ำมัน อีกทั้งยังส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรบางประเภทเช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าว ข้าวโพด มีราคาสูงขึ้นเนื่องจากเป็นวัตถุดิบสำหรับการผลิตเอทานอล เพื่อ

ใช้ผสมทำน้ำมันแก๊สโซฮอล์ (การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย, 2548 : ออนไลน์) จากข้อมูลของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน พบว่าปริมาณการใช้ น้ำมันเบนซินทั้ง เบนซิน 91 และเบนซินพิเศษ 95 มีปริมาณการใช้ในปี 2548 เท่ากับ 7,248 ล้านลิตร/ปีและมีปริมาณการใช้ในปี 2549 เท่ากับ 7,254 ล้านลิตร/ปี ส่วนปริมาณการใช้ น้ำมันแก๊สโซฮอล์ โดยในปี 2548 มีอัตราการใช้เท่ากับ 657 ล้านลิตรหรือเฉลี่ยวันละ 1.8 ล้านลิตร/วัน และเพิ่มขึ้นเป็น 1,277.50 ล้านลิตรในปี 2549 หรือเฉลี่ยวันละ 3.5 ล้านลิตร/วัน ซึ่งคาดว่าในปี 2550 จะมีปริมาณเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบสัดส่วนของการใช้น้ำมันแก๊สโซฮอล์กับปริมาณการใช้ น้ำมันเบนซินทั่วไปพบว่าอัตราการใช้เพียงร้อยละ 9.06 ของปริมาณการใช้ น้ำมันเบนซินปี 2548 และคิดเป็นร้อยละ 17.61 ของปริมาณการใช้ น้ำมันเบนซินปี 2549 (สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน, 2550 : ออนไลน์) ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนที่น้อย ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์กับราคาน้ำมันเบนซินทั่วไปไม่ต่างกันมากนัก โดยราคาจำหน่ายต้นเดือนมีนาคม 2550 ราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์มีราคาถูกกว่าราคาน้ำมันเบนซินทั่วไปเพียง 1.50 บาท ทำให้สัดส่วนการเติมน้ำมันแก๊สโซฮอล์ไม่มากเท่าที่ควร (บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) 2550 : ออนไลน์) แต่อย่างไรก็ตามหากสามารถเพิ่มปริมาณการใช้ น้ำมันแก๊สโซฮอล์ได้มากขึ้นจะทำให้สามารถลดการนำเข้าน้ำมันดิบได้ และทำให้ปัญหาการขาดดุลการค้ากับกลุ่มประเทศผู้ค้าน้ำมันลดลงด้วย นอกจากนี้ยังช่วยให้ผลผลิตทางการเกษตรบางชนิดมีราคาสูงและเกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นด้วย

สำหรับจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยระหว่างปี พ.ศ. 2547 - 2548 เพิ่มขึ้นร้อยละ 18 ของจำนวนผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล และยังมีแนวโน้มสูงขึ้นอีกอย่างต่อเนื่องในอนาคต และจากข้อมูลของสำนักงานขนส่งทางบกจังหวัดเชียงใหม่พบว่ามีจำนวนรถยนต์ส่วนบุคคลจดทะเบียนสะสม ณ 31 ธันวาคม 2550 มีจำนวนทั้งสิ้น 278,344 คัน (สำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่, 2550: ออนไลน์) ซึ่งปัจจุบันสถานีบริการน้ำมันในเขตจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะอำเภอเมือง มีน้ำมันแก๊สโซฮอล์บริการโดยทั่วไป แต่ก็ยังไม่ได้รับความสนใจจากผู้รถยนต์ส่วนบุคคลมากนัก และข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่าแม้ประชาชนจะให้ความสนใจเติมน้ำมันแก๊สโซฮอล์มากขึ้นจากปีก่อน แต่ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำมันแก๊สโซฮอล์มากนัก ทำให้ผู้ใช้รถยนต์ โดยเฉพาะผู้ที่ซื้อรถยนต์ใหม่ ไม่มั่นใจและไม่กล้าเติมน้ำมันแก๊สโซฮอล์ (จากการสัมภาษณ์ คุณจิโรจน์ จารุเทศนันท์ ผู้ช่วยผู้จัดการ สำนักงานธุรกิจภาคเหนือ บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) : 9 เมษายน 2549) นอกจากนี้ยังมีข้อมูลเชิงลบต่อการเติมน้ำมันแก๊สโซฮอล์อย่างต่อเนื่องจะทำให้เกิดความเสียหายกับรถยนต์ เช่น ทำให้ถังน้ำมันและท่อทางเดินน้ำมันซึมเร็ว อายุการใช้งานปั้มน้ำมันไฟฟ้าสั้นลงอย่างรวดเร็ว ไส้กรองอุดตันเร็วกว่าปกติ เอทานอลที่ผลิตไม่ได้มาตรฐานที่กำหนด และไม่สามารถให้พลังงานได้เทียบเท่า น้ำมันเบนซิน 95

(บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) 2549 : ออนไลน์) ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาทัศนคติของผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อน้ำมันแก๊สโซฮอลล์ ว่ามีความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และแนวโน้มพฤติกรรมการเติมน้ำมันแก๊สโซฮอลล์ในอนาคตอย่างไร ซึ่งผลของการศึกษารั้งนี้จะใช้เป็นแนวทาง ในการวางแผนกลยุทธ์เพื่อเพิ่มปริมาณการเติมน้ำมันแก๊สโซฮอลล์ และประกอบการตัดสินใจด้านการตลาด สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อน้ำมันแก๊สโซฮอลล์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงทัศนคติของผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อน้ำมันแก๊สโซฮอลล์
2. เพื่อให้ผู้ที่สนใจลงทุนสถานีบริการน้ำมันแก๊สโซฮอลล์ และผู้บริหารสถานีบริการน้ำมันที่มีอยู่แล้วสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นประโยชน์ และประกอบการตัดสินใจ การดำเนินงาน หรือการวางแผนการตลาดของสถานีบริการน้ำมันแก๊สโซฮอลล์ต่อไป

นิยามศัพท์

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อน้ำมันแก๊สโซฮอลล์

ผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล หมายถึง ผู้ใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลประเภทเติมน้ำมันเบนซินที่มีระบบเชื้อเพลิงแบบหัวฉีด ประเภทรถเก๋งตอนเดียว รถเก๋งสองตอน รถเก๋งสองตอนแวน ประเภทเติมน้ำมันเบนซิน ที่เติมน้ำมันจากสถานีบริการน้ำมันแก๊สโซฮอลล์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งที่เติมและไม่เติมน้ำมันแก๊สโซฮอลล์อยู่ในปัจจุบัน

น้ำมันแก๊สโซฮอลล์ หมายถึง น้ำมันเชื้อเพลิงที่ได้ จากการผสมระหว่าง เอทานอล หรือที่เรียกว่า เอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl Alcohol) ซึ่งเป็น แอลกอฮอล์บริสุทธิ์ 99.5% ผสมกับน้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่วออกเทน 91 (ชนิดที่มีคุณสมบัติบางตัวต่างจากเบนซิน 91 ที่จำหน่ายอยู่ในปัจจุบัน) ในอัตราส่วนเบนซิน 9 ส่วน เอทานอล 1 ส่วน จะได้เป็นน้ำมันแก๊สโซฮอลล์ ซึ่งมีคุณสมบัติ

ตามมาตรฐานที่กำหนด และสามารถใช้ทดแทนน้ำมันเบนซิน 95 ธรรมดาได้ ซึ่งคุณสมบัติเป็นไปตามข้อกำหนดของกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน (การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย, 2548: ออนไลน์)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved